

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/13/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124205105
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8124205105.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Kataríny Krochtovej a JUDr. Romana Lajoša v spore žalobcu: A. B. C. D., E. E. E. XX/XX, F. G. XXX XX C., B. H., I.: XXX XXX XX, konajúca prostredníctvom A. C., pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom J. K. X/X, XXX XX L., I.: XXX XXX XX, M.: N. N. L., advokát, so sídlom Letná 45, 052 01 Spišská Nová Ves, proti žalovanému: O. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom sídl. P. Q. XX, XXX XX C., zast.: JUDr. Jozef Krenický, advokát, so sídlom Vajanského 43, 080 01 Prešov, o zaplatenie 53.142,92 Eur a prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11C/43/2024-136 zo dňa 08.01.2025 jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku I. a II.

II. Z r u š u j e rozsudok vo výroku III. o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou zo 7.6.2024 sa s poukazom na § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka domáhal voči žalovanému zaplatenia 53.142,92 Eur s úrokmi z omeškania 13,50% ročne od dňa podania žaloby z dôvodu, že dňa 11.6.2022 P. R. F. E. S. E. C. T. U. S. C.. F. M. O. C. T. U. poskytol poistenému poistné plnenie vo výške 53.142,92 Eur. Požiar podľa odborného vyjadrenia V. H. Q. D. M. M. R. O. zo dňa XX.X.XXXX bol spôsobený neopatrným konaním fyzickej osoby pri manipulácii s otvoreným ohňom napr. pri fajčení a z uznesenia V. H. C. R. O. odboru kriminálnej polície B.:V. - XXX/X-XXX-XX-XXXX M. P. XX.X.XXXX vyplýva, že k požiaru došlo v dôsledku nesprávne uhaseného cigaretového ohorku a to nedbanlivostným konaním žalovaného. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. V písomnom vyjadrení k nej uviedol, že v priebehu policajného vyšetrovania požiaru bol len v pozícii svedka, nie obvineného a preto nemohol ovplyvniť priebeh vyšetrovania a z toho dôvodu jeho závery nemôžu byť smerodajné pre tento spor. Žiadal preto o pripojenie vyšetrovacieho spisu s tým, že po jeho oboznámení sa vyjadrí k rozporom spochybňujúcich zodpovednosť žalovaného. Potvrdil, že sa nachádzal na mieste vzniku požiaru, ale bolo to 40 minút pred tým a navyše bol tam aj s kolegom G. N. a fajčili obaja. Uviedol, že je potrebné rozlišovať medzi fajčením a manipuláciou s otvoreným ohňom, čo sú dve rozličné príčiny požiaru, ako to vyplýva z ním pripojeného Operatívneho rozboru požiarovosti v SR za rok 2022 spracovanom Požiarnotechnickým a expertíznym ústavom MVSР. Požiar vypukol až po 40 minútach po ich fajčení a preto podľa neho nie je preukázaná príčinná súvislosť medzi konaním žalovaného a vznikom škody. Za tento časový úsek sa mohlo vyskytnúť množstvo faktorov, ktoré mohli vyvolať vznik škody. Žalovaný pritom vyhlásil, že s istotou svoj nedopalok uhasil. Ak by súd sa nestotožnil s názorom žalovaného žiadal použiť moderačné ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka, na ktoré odkazuje aj § 813 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v tej súvislosti citoval z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 3MCdo/7/2011, 1Cdo/204/2014 a z nálezu Ústavného súdu SR IV. ÚS/377/2018.

2. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol tak, že cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 5.314 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 9,25% ročne zo sumy 5.314 Eur od 21.7.2024 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobu v prevyšujúcej časti zamieťa.

III. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 80%.“

3. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil použitím ustanovenia § 813 ods. 1, § 813 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 420 ods. 1, § 420 ods. 3, § 422 ods. 1 a § 415 a § 450 Občianskeho zákonníka. Ohľadne príslušenstva pohľadávky použil ustanovenie § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 563 Občianskeho zákonníka ako aj § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z..

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie skutkovo odôvodnil tým, že súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalovaného, poisťnou zmluvou zo dňa 11.05.2021, výzvami na náhradu vyplateného poisťného plnenia, vyšetrovacím spisom V. H. C. R. O. odboru kriminálnej polície B.:V. - XXX/X - R. - O. - XXXX, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav: Dňa XX.XX.XXXX približne o XX:XX hodine došlo v areáli spoločnosti S. E. v G. pri výrobnnej hale k požiaru. Vo veci bolo vedené trestné stíhanie pre prečin všeobecného ohrozenia. Uznesením V. C. R. O. V. S. C. B.:V. - XXX/X - R. - O. - XXXX E. M. XX.XX.XXXX bolo trestné stíhanie zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Skutok v uznesení je konkretizovaný tak, že neznámy páchatel' nesprávnym zhasením cigaretového ohorku spôsobil požiar, ktorý sa pôsobením vetra rozhorel, B. E. S. E. vznikla škoda približne vo výške 73.554,29 Eur. V odôvodnení uznesenia sa však konštatuje, že celý priebeh skutku zachytávajú kamery a že z výsluchu svedkov - zamestnancov poškodeného vyplýva, že osoba ktorá zle zahasila cigaretový ohorok, je žalovaný. Záver o príčine požiaru, ktorým bolo nedbanlivostné konanie žalovaného, ktorý nedostatočne zhasil cigaretu v kombinácii s vis maior v podobe silného vetra vyplýva z odborného vyjadrenia HaZZ. Podľa názoru vyšetrovateľa príčinná súvislosť medzi konaním O. B. a vzniknutému následku nie je v dostatočnej miere na trestnosť, nakoľko menovaný inak dodržal všetky pravidlá týkajúce sa fajčenia vo vyhradenej časti areálu a nemohol predpokladať, že vietor bude schopný roznieť iskyry z ohorku a zapríčiniť tak požiar práve v takom areáli ako je ten, v ktorom sa nachádzal, nakoľko iná situácia by bola, ak by sa takéhoto konania dopustil napríklad v prírode, kde je oveľa väčšia pravdepodobnosť na vznietenie požiaru. V rámci BOZP predpisov sa navyše nikde neuvádza spôsob akým sa má zahasovať cigaretový ohorok. Dospel preto k záveru, že predmetný skutok nie je možné kvalifikovať ako trestný čin. Vo vyšetrovacom spise sa nachádza písomný záznam z prezretia nahrávky kamerového systému z XX.XX.XXXX z miesta vzniku požiaru aj s fotografiami z tohto záznamu. Podľa neho v čase XX:XX:XX pred halou firmy stoja dvaja muži (podľa neskoršieho stotožnenia išlo o žalovaného a G. N.), jeden z nich fajčil (podľa neskoršieho stotožnenia išlo o žalovaného). O XX:XX:XX obaja muži prechádzali okolo plastovej prechodky, žalovaný v tom čase fajčil. O XX:XX:XX žalovaný pridusil rukou ohorok cigarety o balík plastovej prechodky. O XX:XX:XX žalovaný zahodil ohorok medzi betónové skruže. O XX:XX:XX obaja muži odchádzajú z areálu firmy k parkovisku. O XX:XX:XX vidieť požiar plastovej prechodky (balíku), ktorý bol vplyvom poveternostných podmienok rozfúkaný na menšie horiace kusy. O XX:XX:XX sa požiar vplyvom poveternostných podmienok rozšíril až k budove a začal horieť jej plášť. V rámci vyšetrovania bol vypracovaný odborný posudok V. H. Q. D. M. M. R. O. dňa XX.XX.XXXX. V ňom bola prijatá za jednoznačnú príčinu vzniku požiaru skutočnosť, že pred jeho vznikom k prvotnej iniciácii požiaru došlo ku konaniam fyzických osôb s otvoreným ohňom - fajčeniu. Meteorologickým posudkom SHMÚ o vysokej intenzite vetra (nárazy až 45 km/h) v kritickom čase v kombinácii s cigaretovým nedopalkom viedla k samotnej iniciácii daného požiaru. U. F. R. C. C. E. C. E. S. E.. Tej vznikla škoda v dôsledku požiaru, ku ktorému došlo XX.XX.XXXX. Žalobca ako poisťiteľ poskytol titulom poistenia majetku na základe poisťnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX poškodenej spoločnosti v dôsledku danej poisťnej udalosti poisťné plnenie vo výške žalovanej sumy. Nárok na náhradu škody poškodeného voči žalovanému tak prešiel na žalobcu s poukazom na § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil tak, že základnými predpokladmi vzniku tejto zodpovednosti sú protiprávny úkon, škoda, príčinná súvislosť medzi nimi a zavinenie. Prvým predpokladom je teda

protiprávnosť, čo je rozpor s objektívnym právom. Porušenie právnej povinnosti môže pritom vyplývať z konkrétneho právneho predpisu alebo zmluvného vzťahu alebo z porušenia prevenčnej povinnosti upravenej v § 415 Občianskeho zákonníka, ako tomu bolo aj v tomto prípade. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Zákon v citovanom ustanovení ukladá každému povinnosť zachovávať taký stupeň opatrnosti, ktorý je možné od neho vzhľadom na konkrétne časové a miestne pomery rozumne požadovať a ktorý je, objektívne posudzované, spôsobilý zabrániť alebo aspoň obmedziť riziko vzniku škody na živote, zdraví, majetku, či životnému prostrediu (rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 25Cdo/3516/2007). Vychádzajúc z obsahu vyšetrovacieho spisu, predovšetkým odborného posudku HaZZ, ale aj fotografií zhotovených z kamerového záznamu tiež vzhľadnutím tohto záznamu z CD nosiča súd dospel k záveru zhodnému so záverom vyšetrovateľa, že k požiaru došlo nedbanlivostným konaním žalovaného, ktorý ohorok cigarety zahasil na plastovej prechodke, kde neskôr došlo k tleniu a ohnisku požiaru, ktorý sa rozhorel zhruba po štyridsiatich minútach. Nikto iný po žalovanom však na danom mieste nefajčil a ani nevykonával činnosť, ktorá by mohla viesť k požiaru. Súd nepovažuje za nemožné, ak požiar navonok sa prejavil až po štyridsiatich minútach od zahasenia cigarety, keďže je všeobecne známe, že proces tlenia môže trvať aj dlhšiu dobu. Súd preto dospel k záveru, že žalovaný svojím nedbanlivostným konaním a porušením prevenčnej povinnosti spôsobil daný požiar a preto zodpovedá za vzniknutú škodu. Potrebné si je uvedomiť, že je irelevantné či existuje nejaká právna norma týkajúca sa uhasenia cigaretového ohorku alebo nie, ale rozhodujúce je to, či žalovaný porušil všeobecne upravenú prevenčnú povinnosť v § 415 Občianskeho zákonníka, čo podľa názoru súdu v tomto prípade bolo naplnené. Žalovaný totiž sa nesprával zodpovedne a dostatočne opatrne, ak cigaretu zahasil na plastovej prechodke, zvlášť ak si bol vedomý silnej intenzity vetra ako faktoru ovplyvňujúceho vznik požiaru. Aj keď vyšetrovateľ nezistil znaky trestnosti daného skutku u žalovaného neznamená to, že je vylúčená jeho občianskoprávna zodpovednosť za vzniknutú škodu. Zodpovednosť žalovaného súd má za jednoznačne preukázanú výsledkami vyšetrovania, predovšetkým už spomínaným odborným posudkom a kamerovými záznamami. Nárok na náhradu škody tak v dôsledku úhrady poistného plnenia poškodenej spoločnosti prešiel na žalobcu a teda tento nárok voči žalovanému bol uplatnený v súlade s § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pre úplnosť súd dodáva, že žalovaný námietky voči výške vzniknutej škody nevzniesol. Zároveň však súd mal za to, že je dôvodné využiť moderačné ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka, čo výslovne umožňuje zákon v § 813 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Podľa § 450 Občianskeho zákonníka z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne. Súd zohľadnil v tomto prípade okolnosti vzniku škody, ktoré spočívali z neopatrnosti žalovaného pri uhasení cigaretového ohorku a tiež v tom, že je možné predpokladať, že ak by nefúkal silný vietor, ako tomu bolo v danom prípade, k požiaru by ani nedošlo. To napokon vyplýva aj z odborného posudku z vyšetrovacieho spisu. Zároveň súd zohľadnil aj pomery žalovaného, ktorý pracuje ako živnostník s hrubým ročným príjmom do 24.000 Eur. Platí pritom nájomné za byt 565 Eur mesačne, parkovné 15 Eur, internet 20 Eur, telefón 45 Eur mesačne a je bezmajetný. Na druhej strane žalobca je poisťovňa, ktorá poistné plnenie vypláca z príjmov z poistného, teda možno u nej predpokladať finančnú stabilitu a majetkovú prevahu nad žalovaným, ktorý síce podniká ako živnostník, ale zároveň to znamená, že je fyzickou osobou a preto je možné uplatniť voči nemu moderačné právo v zmysle § 813 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré je vylúčené len u škodcu, ktorým je právnická osoba. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti a v súlade s princípom spravodlivosti súd považuje za primeranú náhradu škody voči žalovanému zodpovedajúcu 10% uplatnenej náhrady využívajúc moderačné ustanovenie § 450 Občianskeho zákonníka. Žalobca nepreukázal, že by pred doručením žaloby žalovanému mu doručil výzvu na náhradu škody s poukazom na § 563 Občianskeho zákonníka, keďže obe tieto výzvy zo dňa 14.03.2024 a 15.05.2024 zasielal žalovanému na adresu v Q., kde mal v čase vzniku požiaru prechodný pobyt, kde sa však už v čase doručovania týchto výziev nezdržoval, navyše pri výzve z 15.3.2024 ani nepripojil doručenkú. Súd preto vychádzal z dátumu doručenia žaloby žalovanému, k čomu došlo 20.07.2024 (doručované na adresu SDH 21, Prešov) a preto žalobcovi priznal úroky z omeškania až od nasledujúceho dňa.

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP s tým, že v spore bol úspešnejší žalovaný, a preto mu súd priznal nárok na pomernú časť náhrady trov konania podľa zásady pomeru úspechu strán v spore. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

7. Voči predmetnému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca, ktorý uviedol, že toto odvolanie podáva z dôvodu normovaného podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku a odvolanie podáva voči rozhodnutiu v celom rozsahu. V súdnom konaní sa žalobca domáhal náhrady za poistné plnenie, ktoré žalobca uhradil poškodenému z dôvodu poistnej udalosti požiaru, ku ktorému došlo dňa 11.06.2022 v nehnuteľnosti, a to výrobnej hale poškodeného a ktorého príčinou bolo nedbanlivostné a neopatrné konanie žalovaného pri manipulácii s otvoreným ohňom, konkrétne pri fajčení. Nárok na náhradu škody tak v dôsledku náhrady poistného plnenia poškodeného prešiel na žalobcu, a teda nárok bol voči žalovanému uplatnený v súdnom konaní v súlade s ustanovením § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zodpovednosť žalovaného mal súd prvej inštancie za jednoznačne preukázanú výsledkami vyšetrovania, a to najmä odborným posudkom HaZZ a kamerovými záznamami z miesta udalosti. Súd prvej inštancie však v súlade s ustanovením § 450 Občianskeho zákonníka z dôvodov hodných osobitného zreteľa náhradu škody znížil na výšku 10 % z uplatnenej sumy. Súd prvej inštancie tak využil svoje moderačné oprávnenie v súlade s uvedeným zákonným ustanovením, pričom podľa názoru súdu prvej inštancie bol v tomto prípade dôvod na zníženie náhrady škody na 10 % z uplatnenej sumy ten, že síce v konaní bolo preukázané, že za škodu na majetku poškodeného zodpovedá žalovaný, avšak okolnosti prípadu, a to najmä silný vietor nemohol žalovaný predpokladať a teda, ak by tento vietor nebol prítomný v daný deň k požiaru by ani nedošlo. Zároveň súd prvej inštancie pri tomto znížení zohľadnil aj pomery žalovaného. Z výsluchu ktorého malo vyplývať, že je živnostník s ročným príjmom do 24.000,- eur a je bezmajetný, kde na druhej strane žalobca ako poisťovňa, ktorá má príjmy z poistných plnení, a preto je u nej predpoklad finančnej stability. S odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie v tejto časti odvolateľ v pozícii žalobcu nesúhlasí a je toho názoru, že rozhodnutím súdu prvej inštancie v tejto časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal zároveň na uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.01.2019 sp.zn. 12Co/41/2018: „Vyššie citované ustanovenie § 450 v spojení s ustanovením § 813 ods. 2 Občianskeho zákonníka umožňuje súdu za existencie zákonom stanovených okolností primerane znížiť náhradu škody aj v prípade poistiteľa, na ktorého prešlo právo na náhradu škody spôsobenej poistnou udalosťou. Moderačné právo aplikuje súd ex offio bez ohľadu na to, či to niektorá zo strán navrhne. Medzi základné predpoklady, za ktorých možno pristúpiť k uplatneniu inštitútu zníženia náhrady škody, patria dôvody hodné osobitného zreteľa, osobné a majetkové pomery osoby, ktorá škodu spôsobila, majetkové pomery osoby, ktorá bola poškodená, spôsob vzniku škody a neúmyselné spôsobenie škody. K zníženiu náhrady škody nie je možné pristupovať mechanicky a svojvoľne. Cieľom tohto inštitútu je zabrániť neprímeraným tvrdostiam a dosiahnuť účel ním sledovaný. Ak súd pristúpi k aplikácii tohto ustanovenia, musí vždy riadne svoje rozhodnutie odôvodniť a zníženie použiť iba v prípadoch, keď je to so zreteľom na osobitosti prípadu nielen možné, ale aj žiaduce. Zníženie náhrady škody je viazané na viaceré podmienky. Prichádza do úvahy len z dôvodov hodných osobitného zreteľa a či sú tieto dôvody dané, súd musí vždy starostlivo posúdiť. Súd musí hodnotiť predovšetkým okolnosti vzniku škody, najmä z toho hľadiska, či vzhľadom na okolnosti vzniku škody je spravodlivé, aby škodca nahradil škodu v plnom rozsahu. Má zhodnotiť sociálnu situáciu tak škodcu ako aj poškodeného (nie situáciu poisťovne, ktorá nie je poškodenou osobou, pretože na ňu prešlo len právo konkrétnej poškodenej osoby), a to najmä v súvislosti s tým, ako spôsobenie škody zasiahlo do sociálnej situácie poškodenej osoby a ako bude postihnutá sociálna situácia škodcu, ak ho súd zaviazá nahradit' škodu v plnom rozsahu. Zníženie náhrady škody je možné iba pri škodách spôsobených z nedbanlivosti a ak ide o škody spôsobené v rámci objektívnej zodpovednosti, treba skúmať, či škodca prípadne nekonal úmyselne, aj keď zavinenie nie je podmienkou vzniku objektívnej zodpovednosti za škodu. Ak sú splnené tieto podmienky na zníženie náhrady škody, súd by mal znížiť rozsah náhrady škody aj bez návrhu, čo vyplýva z dikcie § 450, podľa ktorého „súd primerane zníži, a nie, „môže znížiť“. Tieto zásady moderačného práva platia aj pri rozhodovaní o náhrade škody vzniknutej v súvislosti s prevádzkou dopravných prostriedkov. Zmiernenie náhrady sa zásadne pripúšťa, aj keď sa zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov bez zreteľa na zavinenie.“ A taktiež poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.06.2008 sp.zn. 1Cdo 87/2007: „Zníženie náhrady škody podľa citovaného ustanovenia prichádza do úvahy len z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Či sú tieto dôvody dané, musí súd starostlivo posúdiť. Berie pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Súd teda musí hodnotiť predovšetkým okolnosti vzniku škody, najmä z toho hľadiska, či vzhľadom na okolnosti vzniku škody je spravodlivé, aby škodca nahradil škodu v plnom rozsahu. Ďalej má zhodnotiť sociálnu situáciu tak škodcu, ako aj poškodeného, a to najmä v súvislosti s tým, ako spôsobenie škody zasiahlo do sociálnej situácie poškodenej osoby, resp. ako bude postihnutá sociálna situácia škodcu, ak ho súd zaviazá nahradit' škodu v plnom

rozsahu. Ak sú splnené podmienky na zníženie náhrady škody, zníženie by malo byť primerané, a to primerané zisteným dôvodom hodným osobitného zreteľa.” Rovnako dal do pozornosti odvolateľ aj rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.07.2019 1Cdo 73/2019: „Za ústavné akceptovateľnú možno považovať úvahu najvyššieho súdu, že regresná náhrada má plniť výchovný účel, a nie likvidačný účel, a má zohľadniť okolnosti, za ktorých došlo k vzniku škody..... Skúmanie pomerov toho, kto škodu spôsobil, umožní primerane určiť výšku regresnej náhrady tak, aby plnila výchovný účinok, a vyhnúť sa tomu, aby výška regresnej náhrady nebola príliš nízka, keď nenaplní svoj účel, a na druhej strane, aby nebola (ekonomicky) likvidačná.” S poukazom na citované súdne rozhodnutia považuje odvolateľ zníženie náhrady škody na základe moderačného oprávnenia zo strany súdu prvej inštancie za nedostatočne odôvodnené. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí len stroho vyjadril k majetkovým pomerom žalovaného a síce, že je nemajetný a z tohto dôvodu by priznanie vyššieho percenta náhrady škody na majetku by bolo nespravodlivé a pre neho likvidačné. Prvú zásadnú odvolaciu námietku špecifikoval odvolateľ tým spôsobom, keď uviedol, že takéto súdne zdôvodnenie zníženia náhrady škody je podľa názoru odvolateľa nedostatočné, nakoľko v tomto smere zohľadnil len ekonomickú situáciu žalovaného a vôbec nezohľadňuje škodu, ktorá vznikla poškodenému, najmä aký dopad mala na neho vzhľadom na jej výšku. V tomto neobstojí ani tvrdenie súdu prvej inštancie, že žalobca ako poisťovňa vypláca poistné plnenie z príjmov z poistného a možno u nej predpokladať finančnú stabilitu, a tak majetkovú prevahu nad žalovaným, nakoľko poisťovňa nie je poškodenou osobou, ale na ňu prešlo len právo konkrétnej poškodenej osoby. Druhá odvolacia námietka spočívala v skutočnosti, že rovnako za nedostatočné považuje odvolateľ zistenie majetkových pomerov žalovaného, kde si súd prvej inštancie vystačil s prehlásením o jeho relatívne nízkom príjme, ktorý môže byť vzhľadom na skutočnosť, že ide o podnikateľa skreslený, pričom súd neskúmal potencialitu príjmu vzhľadom na vek, možnosti a schopnosti žalovaného. Tretiu odvolaciu námietku odvolateľ špecifikoval tak, že zároveň takto priznaná výška náhrady škody len vo výške 10% z uplatnenej sumy podľa názoru odvolateľa nemôže plniť výchovný účinok, ktorý je v týchto prípadoch vyžadovaný súdnou praxou. Žalovaný svojím nedbanlivostným konaním spôsobil poškodenému rozsiahlu škodu v niekoľko desiatkach tisíc eur, a tak skutočnosť, že by mal nahradiť len jednu desatinu z takto vzniknutej škody, čo predstavuje pár tisíc eur nemožno považovať za dostatočné ani za spravodlivé. Odvolateľ sa totiž domnieva, že priznanie takejto nízkej sumy je v tomto prípade len formálne a nemá pre žalovaného želaný výchovný účinok, nakoľko uhradenie priznanej sumy pre žalovaného nespôsobí žiadnu významnú majetkovú ujmu. Taktiež týmto smere poukazuje odvolateľ aj na fakt, že v rámci celého súdneho konania popieral žalovaný svoje pochybenie a príčinu považoval za nepreukázanú, a teda počas celého konania až do vynesenia rozsudku nepreukázal žiadnu ľútosť nad škodou, ktorú poškodenému preukázateľne spôsobil. Štvrtou odvolacou námietkou bola skutočnosť, že s rozhodnutím súdu prvej inštancie a odôvodnením v časti náhrady trov konania v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP odvolateľ nesúhlasí a je toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil, keď síce správne použil ustanovenie § 255 CSP teda zásadu úspechu vo veci, avšak nesprávne vyhodnotil stranu, ktorá bola v spore úspešnejšia. Poukázal pritom na Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku, kde sa okrem iného uvádza (BARICOVÁ, Jana, § 255 [Náhrada trov podľa úspechu]. In: W., G., FICOVÁ, Svetlana, BARICOVÁ, Jana, MESIARKINOVÁ, Soňa, BAJÁNKOVÁ, Jana, TOMAŠOVIČ, Marek a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 1027, 1028, marg. č. 3), cit: „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti..... Rovnako to platí, ak súd napr. využije svoje právo znížiť výšku náhrady škody (§ 450 OZ); súd pri rozdelení náhrady trov konania na toto zníženie neprihliada a pri posúdení miery úspechu vo veci vychádza z čiastky, ktorá bola strane priznaná, akoby toto svoje oprávnenie nevyužil.“ Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 29.10.2020, sp.zn.: 12Co/6/2020, k náhrade trov konania pri využití moderačného oprávnenia súdu uvádza: „Žalobca bol v spore úspešný a žalovaná v konaní nepreukázala, že nárok žalobcu je nedôvodný. K zníženiu náhrady škody došlo z dôvodu uplatnenia moderačného práva súdom, preto súd správne prijal záver, že žalobca bol v spore úspešný, a preto mu patrí nárok na náhradu trov konania.” V zmysle citovaného judikátu a rovnako právnej teórie teda žalobcovi patrí plná náhrada trov konania aj v tom prípade, ak konajúci súd využije svoje moderačné oprávnenie znížiť žalobcom uplatnenú sumu, keďže do základu nároku žalobca v tomto prípade úspešný a zníženie sumy náhrady škody závisí len od subjektívnej úvahy súdu. V tomto prípade tak súd prvej inštancie nesprávne použil ustanovenie o priznaní trov konania úspešnejšej strane, keď úspech pripísal žalovanému tvrdiac, že v konaní bol neúspešnejší 10 % a naopak žalobca bol neúspešný

až 90%, nakoľko výška priznaného nároku žalobcovi závislá len od úvahy konajúceho súdu náhrada trov konania patrí len strane, ktorá je úspešná čo do základu nároku. V tomto prípade súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu poistného plnenia aj napriek tomu, že jeho výšku moderoval náhrada trov konania patrí žalobcovi, nakoľko pri priznaní základu nároku bol úspešný. Preto odvolateľ navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie.

8. Voči podanému odvolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že žalobca argumentuje predovšetkým tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnené. S týmto názorom žalobcu nesúhlasíme. Sme presvedčení, že odôvodnenie rozhodnutia dáva odpoveď na to, čo viedlo súd k rozhodnutiu, ktorým zaviazal Žalovaného na úhradu sumy zníženej o 90% oproti žalobnému petitu, pričom vo zvyšku žalobu zamietol. Súd poukázal najmä na závery odborného vyjadrenia, ktoré do konania predložil samotný žalobca a jeho závery ako aj odôvodnenie mu musia byť nepochybne známe. Predmetné vyjadrenie obsahovalo opis skutočností, ktoré viedli k vzniku požiaru a ktoré boli také raritné, že súd v nich vzhladol dôvody pre moderáciu uplatneného nároku. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že žalovaný sa skutočne len zhodou nešťastných náhod a neobvyklými poveternostnými podmienkami dostal do pozície zodpovedného za vznik škody. Pomery strán konania boli takisto predmetom dokazovania a žalobca nevyprodukoval v konaní žiaden dôkaz, ktorý by oslabil zákonnú povinnosť súdu skúmať možnosť moderácie nároku žalobcu vo vzťahu k majetkovým, resp. hospodárskym pomerom na jeho strane. Žalovaný už vo svojich vyjadreniach pred nariadením pojednávania dal do pozornosti súdu možnosť moderácie uplatneného nároku a súd sa ním aj zaoberal. Vo vzťahu k žalovanému vykonal jeho výsluch priamo na pojednávaní, pričom žalobca nemal na žalovaného žiadne otázky a teda jeho výpoveď nijakým spôsobom nespochybnil. To znamená, že procesne sa jeho tvrdenia o výške príjmu a majetkových pomeroch považujú za preukázané a súd správne vychádzal z tejto premisy. Žalovaný svoje príjmy navyše nijako umelo neznižoval, priznal ich v skutočnej výške. V súdnej praxi nie je ojedinelé, že strana konania vo výpovedi pred súdom prizná príjmy v minimálnej výške, na úrovni niekoľkých tisíc Eur ročne, čo však nebol prípad žalovaného. Ten poctivo priznal svoje príjmy tak, ako ich skutočne dosiahol. Takisto sa nemôžeme stotožniť s vyjadrením žalobcu, že žalovaný len popieral svoje zavinenie a neprejavil žiadnu ľútosť nad konaním, ktoré pravdepodobne viedlo k vzniku škody. Sám žalovaný pred samotným pojednávaním navrhol zmierlivé riešenie sporu, pričom žalobca jeho návrh odmietol. Pripomíname, že žalovaný navrhoval vyrovnanie v intenciách rozhodnutia súdu prvej inštancie, nenavrhoval teda neakceptovateľnú výšku vyrovnanie len aby formálne deklaroval vôľu dohodnúť sa. Ak by mal žalovaný k veci taký postoj ako tvrdí žalobca, nebol by navrhoval uzatvorenie zmiery. Vo vzťahu k odvolaniu žalobcu proti výroku č. III napadnutého rozsudku poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) sp. zn. I. ÚS 168/2018 zo dňa 10. októbra 2018, podľa ktorého: „Ustanovenie § 257 nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov.“ Ďalej poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 153/2018 zo dňa 18. júla 2018, podľa ktorého: „Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo, alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ust. § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnej aplikácii tohto ustanovenia.“ Súd prvej inštancie pri predbežnom právnom posúdení veci výslovne uviedol, že hodlá využiť svoje moderačné oprávnenie. Táto okolnosť, spolu s predtým navrhnutým zmierlivým usporiadaním sporu zo strany žalovaného, jednoznačne podporuje záver súdu, že o trovách konania by malo byť rozhodnuté pri aplikovaní zásady procesného úspechu vo veci. Nemôže byť na ťarchu žalovaného, že žalobca nebol ochotný pristúpiť na mimosúdne riešenie sporu, prípadne na uzatvorenie súdneho zmiery, kde by si žalovaný neuplatňoval nárok na náhradu trov konania. Žalobca tak preberá plnú zodpovednosť za výsledok konania, ktorý sa premietol aj do výroku rozhodnutia, ktorým ho zaviazal na náhradu trov konania v rozsahu 80 %. Všetky tieto skutkové okolnosti, právne predpisy a uvedená judikatúra plne podporujú záver, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo všetkých napadnutých výrokoch vecne správne.

9. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací, v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), prejednal odvolanie podané žalovaným a preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. CSP bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie podľa § 385 CSP (a contrario) a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané prvoinštančným súdom. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 382, § 385 CSP). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP) Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa vyššie uvedených zásad (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolacie dôvody žalobcu boli vyhodnotené ako nedôvodné, okrem odvolacieho dôvodu, ktorý smeroval voči III. výroku rozhodnutia súdu prvej inštancie o trovách konania, ktorý považoval druhoinsťančný súd za dôvodný.

10. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd uvádza nasledovné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. Súd prvej inštancie zistil vo veci skutkový stav v dostatočnom rozsahu a zo zistených skutočností prijal vecne správne právne závery. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje v plnom rozsahu, na neho zároveň poukazuje podľa § 387 ods. 2 CSP. Skutočnosť, že odvolací súd sa tiež v zásade môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu vyplýva z rozhodnutia ESLP vo veci Helle vs. Fínsko z 19.12.1997 č. 20772/92. Na zvýraznenie presvedčivosti napadnutého rozsudku a v odpovedi na uplatnené odvolacie námietky odvolací súd uvádza nasledovné.

14. K námietke nesprávneho právneho posúdenia podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. h) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie mal odvolací súd za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu, okrem samotného rozhodovania o nároku na náhradu trov konania nedošlo. Vo vzťahu k aplikácii práva všeobecnými súdmi má odvolací súd za to, že výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov (v danom prípade súd prvej inštancie) musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán sporu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení právnych noriem, tak ako ich v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol súd

prvej inštancie, neobmedzil toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

15. V odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa odôvodnenia výroku o trovách konania súd úplne opomenul skutočnosť, že v konaní využil svoje moderačné oprávnenie a s touto skutočnosťou sa bližšie nevysporiadal. V tejto časti je tak rozhodnutie súdu prvej inštancie zmätočné a nedostatočne odôvodnené. V zásade možno konštatovať, že aplikačná prax súdov sa prikláňa k názoru, že žalobcovi patrí plná náhrada trov konania aj v tom prípade, ak konajúci súd využije svoje moderačné oprávnenie znížiť žalobcom uplatnenú sumu. Používa sa pritom argumentačná línia, že do základu nároku je žalobca úspešný a zníženie sumy náhrady škody záviselo len od subjektívnej úvahy súdu.

16. Vzhľadom na to, že vytknuté nedostatky v odôvodnení rozhodnutia ohľadne výroku o trovách konania nie je účelné v konaní pred odvolacím súdom napraviť, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. postupom podľa ustanovenia § 389 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z tohto pohľadu úlohou súdu prvej inštancie tak bude zvoliť taký postup, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania došlo k vysporiadaniu sa s procesnou otázkou, že konajúci súd využil svoje moderačného oprávnenie znížiť žalobcom uplatnenú sumu ako aj tú skutočnosť, že do základu nároku bol žalobca v tomto prípade úspešný a zníženie sumy náhrady škody záviselo len od subjektívnej úvahy súdu.

17. K odvolacím dôvodom žalobcu voči výroku I. a II. o priznanej výške náhrady škody odvolací súd uvádza nasledovné.

18. K odvolacej námietke, že súdne rozhodnutie je nedostatočne odôvodnené odvolací súd uvádza, že rozhodnutie spĺňa všetky predpoklady pre odôvodnenie rozhodnutia s tým, že k odvolacej námietke, že rozsudok trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. b), pričom je nedostatočne odôvodnený, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, odvolací súd uvádza, že Civilný sporový poriadok určuje základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku, ktoré sú presne uvedené v ust. § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z tohto ustanovenia sa dá vyvodiť aj záväzná logická štruktúra odôvodnenia. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom možno konštatovať, že tento súd vydal rozhodnutie, ktoré spĺňa požiadavky na odôvodnenie rozsudku podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z obsahu rozhodnutia súdu prvej inštancie mal odvolací súd za to, že k naplneniu tohto odvolacieho dôvodu nedošlo. V prvom rade sa súd prvej inštancie riadne zaoberal tým, čoho sa strana žalobcu domáhala, aké skutočnosti tvrdila, a aké dôkazné prostriedky označila, riadne sa zaoberal vyjadreniami žalovanej strany a prostriedkami jej procesnej obrany a taktiež komplexne posúdil čiastkové skutkové tvrdenia strán a tieto aj riadne vyhodnotil. V odôvodnení taktiež uviedol, ktoré z rozhodných skutkových okolností preukázané boli a ktoré nie. Odvolací súd v tomto poukazuje na skutočnosť, že do odôvodnenia súdu prvej inštancie je potrebné zahrnúť iba rozhodné skutkové okolnosti tak, aby rozsudok neobsahoval nadbytočné informácie. Súd prvej inštancie sa taktiež v odôvodnení zaoberal vyhodnotením dôkaznej situácie a obsahom predmetného rozhodnutia je aj riadne hodnotenie dôkazov, ako aj riadne opísanie úvahy súdu prvej inštancie pri ich hodnotení. Aj táto časť odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie má logickú postupnosť. Taktiež možno konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie má riadne uvedené právne posúdenie veci, pričom pod právnym posúdením sa rozumie činnosť, pri ktorej súd podriaďuje zistený skutkový stav pod príslušnú právnu normu. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie odcitoval právne normy a v ďalšej časti odôvodnenia vysvetlil, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval predmetnú odvoláciu námietku za nedôvodnú.

19. K prvej zásadnej odvolacej námietke, že súdne rozhodnutie a jeho odôvodnenie zníženia náhrady škody je nedostatočné, nakoľko zohľadňuje len ekonomickú situáciu žalovaného a vôbec nezohľadňuje škodu, ktorá vznikla poškodenému, najmä aký dopad mala na neho vzhľadom na jej výšku, pričom súd nemal v tejto časti zohľadňovať poisťovňu ako osobu poškodenú, ale právnickú osobu, z ktorej prešlo na poisťovňu právo konkrétnej škody v zmysle ustanovenia § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka odvolací súd poukazuje na samotné znenie § 450 Občianskeho zákonníka „Podľa § 450 Občianskeho zákonníka z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby,

ktorá ju spôsobila; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne“. Tu odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že ustanovenie § 450 počíta na prihliadnutie pomerov osoby, ktorá bola poškodená, avšak iba v prípade, že takouto osobou je osoba fyzická. R. C. C. R. C. V. C. L. E. S. E., teda v zmysle ustanovenia § 450 Občianskeho zákonníka nejedná sa o osobu fyzickú, ale osobu právnickú. V takom prípade nebol súd prvej inštancie povinný prihliadať na pomery takejto právnickej osoby ako osoby poškodenej. Aj keď súd prvej inštancie síce nesprávne zohľadňoval pomery poisťovne, táto skutočnosť nemohla spôsobiť zásadný zvrat v konaní do takej miery, aby súd odvolací následne rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil. Predmetné pochybenie nemohlo prívodiť iné závery súdu prvej inštancie ako boli v rozhodnutí uvedené, a to vzhľadom na to, že ak sa nejednalo o fyzickú osobu, nebolo potrebné zohľadňovať či už pomery poisťovne, alebo pomery spoločnosti s ručením obmedzeným a z tohto pohľadu nemohlo dôjsť inému/odlišnému uplatneniu moderácie zo strany súdu pri primeranom znížení náhrady škody. V prípade fyzickej osoby by súd skúmal osobné a majetkové pomery poškodeného, teda bola by braná do úvahy aj situácia poškodeného, napríklad či je plná náhrady škody pre neho životne dôležitá, alebo či má iné možnosti na pokrytie škody, napríklad v podobe poisťového plnenia.

20. Ohľadne druhej zásadnej odvolacej námietky, že súd prvej inštancie neskúmal potencialitu príjmu žalovaného vzhľadom na vek, možnosti a schopnosti žalovaného, odvolací súd uvádza, že ohľadne moderácie ako jednej z podmienok pre moderáciu je aj výška príjmu samotného žalovaného. Hoci súd sám nevyhľadáva dôvody na moderáciu ex offio, akonáhle je návrh stranou sporu podaný, súd musí aktívne posúdiť všetky relevantné okolnosti, ktoré vo svojom rozhodnutí vymenúval súd prvej inštancie. Ex officio (z úradnej povinnosti) prieskum podmienok pri aplikácii moderačného oprávnenia súdom (aktívne posúdenie podmienok súdom), vyžaduje aj reálne vykonanie samotného prieskumu uplatnenia jeho podmienok súdom. Žalovaný však bez ďalších pochybností súdu výšku svojho príjmu listinnými dôkazmi preukázal pred súdom prvej inštancie, čím k prieskumu danej podmienky zo strany súdu došlo. Pokiaľ však samotný žalobca pred súdom prvej inštancie konkrétnymi skutkovými tvrdeniami nerozporoval a nespochybňoval preukázané príjmy a pracovné možnosti žalovaného, nebolo zo strany súdu povinnosťou ďalej hlbšie skúmať danú podmienku ktorú mal za preskúmanú, respektíve zaoberať sa príjmom žalovaného alebo jeho potencialitou z iného pohľadu, pokiaľ pred súdom prvej inštancie uvedenú skutočnosť žalobca skutkovo neargumentoval a v rámci procesného útoku voči žalovanému žalobca neuplatnil. Súd prvej inštancie tak teda postupoval správne, že v prvom rade vyhodnotil túto podmienku ohľadne príjmu žalovaného, považoval ju za dostatočne preukázanú predloženými dôkazmi, pričom táto v preukázanom stave skutkovými tvrdeniami žalobcu spochybnená nebola, a tak postup súdu prvej inštancie možno hodnotiť ako procesne správny. Z tohto pohľadu považuje odvolací súd za potrebné poukázať na rozhodnutie ÚSSR sp. zn. IV. ÚS 620/2024, ktoré z prvého náhľadu rieši síce odlišný prípad, ale vo svojej podstate sa zaoberá vhodnosťou a rozsahom dokazovania pre špecifickú situáciu ak v súdnom konaní dochádza k prechodu z procesnej zásady kontradiktórnosti konania do uplatňovania zásady vyšetrovacieho princípu v konaní. V tomto spore sa ohľadne procesu dokazovania jedná o prieskum podmienok pri aplikácii moderačného oprávnenia súdom, pri povinnosti súdu aktívne posúdiť tieto podmienky. V tomto rozhodnutí ÚSSR sa okrem iného uvádza „Vyšetrovací princíp v mimosporovom konaní spočíva v povinnosti súdu vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci nenavrhlí, sa týka iba rozsahu dokazovania, nie aj rozsahu rozhodujúcich skutkových tvrdení, ktorých pravdivosť má byť dokazovaním overená a ktoré má prezentovať účastník konania.“ Z uvedeného možno podľa odvolacieho súdu vyvodiť, že aj pri aplikácii moderačného oprávnenia súdom a aktívnom posúdení jeho podmienok, sa povinnosti súdu vykonať aj dôkazy, ktoré strana nenavrhlá týkajú iba rozsahu dokazovania, nie aj rozsahu rozhodujúcich skutkových tvrdení, ktorých pravdivosť má byť dokazovaním overená a ktoré má sporová strana pred súdom aspoň prezentovať.

21. Ohľadne tretej zásadnej odvolacej námietky, že priznaná náhrada škody nemohla plniť výchovný účinok, ktorý je vyžadovaný súdnou praxou, tu odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že aj keď sa jednalo o 10% priznanej náhrady škody v rámci modernizácie, považuje odvolací súd tento výchovný účinok na žalovaného za dostatočný v priamom kontexte s posudzovaným prípadom. Je potrebné v prvom rade poukazať na to, že už samotný žalovaný sa v priebehu jednania či už predsúdneho alebo súdneho pokúšal o uzatvorenie súdneho zmieru a rovnako v druhom rade je tu potrebné poukázať aj na skutočnosť ako vôbec škoda vznikla. Bolo preukázané, že škoda vznikla tak ako bola opisovaná v rámci predložených listinných dôkazov, a to najmä ohľadne vypracovanej správy a odborného posudku HaZZ. Teda najmä sa jedná o tú okolnosť prípadu, že extrémne silný vietor, ktorý nastal nemohol žalovaný reálne predpokladať. Ak by takýto vietor nebol v následný moment

prítomný, k preukázanému požiaru by vôbec nebolo došlo, resp, by nebol vznikol v takom rozsiahlom rozsahu. Z tohto pohľadu výchovné pôsobenie priznanej výšky náhrady škody a jej výchovný účinok je naplnený s ohľadom na nízko nedbanlivostné konanie žalovaného, s vysokou mierou spolupôsobenia tzv. „vyššej moci“ v podobe extrémne silného vetra. Výchovné pôsobenie na žalovaného (s ohľadom na jeho nízko nedbanlivostné konanie) tak odvolací súd považuje za dostatočné, zhodne so súdom prvej inštancie.

22. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998. Ústavný súd SR vyslovil, že: „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“. (porovnaj IV. ÚS 115/03). S poukazom na uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné sa vyjadrovať k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto sú pre rozhodnutie v merite veci bez významu.

23. Vzhľadom na uvedené preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I. a II. postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne a právne správne potvrdil.

24. Keďže odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. postupom podľa § 389 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie úlohou súdu prvej inštancie v zrušenej časti bude v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu v ďalšom konaní opätovne posúdiť nárok na náhradu trov konania v kontexte s aplikovanou moderáciou vo veci samej. Úlohou súdu prvej inštancie tak bude povinnosť v odôvodnení svojho rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania vysporiadať sa s otázkami, ktoré vyššie odvolací súd uviedol. Svoj konečný záver súd prvej inštancie aj patrične odôvodní v zmysle výberu z vyššie označených charakteristík v priamej súvislosti so vznikom samotného nároku na náhradu trov konania u konkrétnej strany sporu.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.). Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).